

Szentgyörgyvár láttnivalói és rendezvényei sok vendég számára lehetnek vonzóak

Békavár és a nagyurak hagyatéka

SZENTGYÖRGYVÁR Nagyt változott a falu élete, amióta pár éve a 76-os főút forgalma a környék településeit elkerülő új útra terelődött. Ez előtt elfordult, hogy percnként három kamion is átkelt a falun. Akkoriban emiatt nem nagyon lehetett szobakiadással foglalkozni, nem voltunk csendes falu, most meg már ez a fajta üdültetési mód visszaszorult. Maradnak a láttnivalóink, a rendezvényeink, amelyek sok vendéget vonzanak.

Györfly István

- Nyertünk egy pályázaton, ennek eredményeként egy kiadványt készítünk a faluról, a régóta híres szőlőhegyről, most ehhez gyűjtjük az anyagokat - foglalja össze a legfontosabbakat Ádovics István polgármester, turisztikai szolgálatunk szentgyörgyvári álmában.

A falu történetéről Müller Róbert szerkesztésében 2002-ben jelent meg egy összefoglaló kötet, amelyből számos érdekesség tudható meg Szentgyörgyvár históriájáról, a Békavárról, amelynek ma már csak a sánctomborutalait látszanak, viszont állnak még az egykori Széchenyi uradalom gazdasági épületei. Közülük többet a zalacsányi elágazótól, Alsó- és Felsőmándpusztán, illetve Szentgyörgyváron látni az országútról is. Ezek jobbára elhagyottak, de van, amit még hasznosítanak, illetve szépen felújítottak, mint például a Széchenyi pincét vagy a lipicai ménes istállót. Az elkerülő új út mentén áll Nemestóthy Szabó Lajos családjának mostanra szépen rendbe hozott mauzóleuma. A keszthelyi születésű Szabó Lajos vásárolta meg a Széchenyiek felsőmándpusztai birtokát, miután Széchenyi István örököse, a kisebbik fia, Ödön Törökországba települt át.

- Történelmünk összeforrt az egykori Mánd faluval, ami most a külterületünk. Két-há-

A falu temploma 1755 és 1757 között épült

rom család él már csak itt, a hatvanas években még kétszázán lakták a falut. A középkorban Mándnál volt a Zalán gázló, illetve híd is. Szentgyörgyvár határa a Zala mentén, a Balaton felőli domb vonulatán húzódik 6,5 kilométer hosszban. A falu fölötti részen már a régmúlt időkben is jelentős volt a szőlőművelés, 1759-ben például 83 szőlőbirtok volt a hegyen - mondja a polgármester.

Maradjunk még a mándi Zala-átkelőnél, hiszen az itteni Zala-híd okán, az ezerháromszáz éves közepétől, a nádori közgyűlések miatt volt jelentősége a falunak. Zala megyében 25 nádori közgyűlés közül 16-nak ismert a pontos helyszíne. Ezek közül kilenc - 1354 és 1408 között - Mándhidán

volt. A mándi híd és rév a török támadásokkor állandó problémát jelentett, védelmére a szentgyörgyvári Békavár volt hivatott, amelynek első említése 1444-ben történt. Veszprém és Hegyesd eleste után ez a vár próbálta megvédeni a gázlót, mert a hidat akkorra már a magyarok lerombolták. Közben az erődítmény a törökverő fekete bég, Nádasdy Ferenc birtokába került, majd mindvégig a török elleni védelmi rendszer fontos pontja maradt. A legnagyobb támadás 1643. július 3-án érte a várat, de a negyvenfős védő csapat helytállt a 6-700 fős török sereggel szemben. Végül, mivel fő erők nem támadták, a vár soha nem került török kézre, eltakarodásuk után az enyészetté lett, vagy a falu házainak építéséhez használták. A Széchenyiek itt építették ki egyik uradalmi központjukat.

A település látképe a Széchenyi pincével és a templommal

A falu központjában ma a Szentgyörgyvári Lipicai Ménés található. Forgács Zoltán ménésének lovait és fogatait a turisták is igénybe vehetik. Kiss Nikolett és Fellner Katalin lóképzők, illetve belovaglóik éppen a ménés büszkeségét, Maestoso Mefisztót, Magyarország jelenleg legjobb fekete lipicai fedező ménjét vezetik a fedett lovardába.

- Lovaglunk s kocsizunk is, igény szerint - mondja Kiss Nikolett, Ádovics István pedig azt tudatja, hogy a falu nagy rendezvényei a lovas napok és a fogathajó versenyek.

Ádovics István polgármester: - Erdemes egy kis időre eljönni Szentgyörgyvárra, mi mindenkit szeretettel várunk...

- Ehhez más hagyományaink is társulnak, hiszen a kőröshegyekkel (az M7-es völgyhídja alatti település) ilyenkor itt is találkozunk.

Régi kapcsolat ez, voltak nálunk lovas napon, aztán visszahívtak minket böllérfesztiválra, s ez már évek óta így ismétlődik. A másik hasonló hagyományunk a Szent György települések találkozója, ami már tíz éve tart. A mi kezdeményezésünkre 2001-től ez ma már a szentgyörgyiek kispályás focitalálkozója lett, amit az idén mi rendezünk meg - említi a polgármester.

A falu temploma uralja a tájat. Szentgyörgyvár a középkorban is templomos falu volt, Szent György védőszentel. A település 1677-ben Széchenyi György győri püspöké lett, de új templomát Padányi Bíró Márton veszprémi püs-

pök építette 1755 és '57 között. A szőlőhegyen lévő középkori templomnak, amely a mai temető környékére esik, 1725-ben még állt a kőfala. Ezt az ősi pusztatemplomot azonban sorsára hagyták.

- A pusztatemplomnak már nyoma sincs. Lassan ilyen sorsra juthat a szőlőhegy másik ritkasága, a sok évszázados öreg gesztenyefánk is. A monda szerint a várat innét lötték a törökök, ez a fa már akkor is megvolt. Állítólag a törökfutáskor akkora árvíz keletkezett, hogy egészen az öreg gesztenyefáig ért. Az árvíz hozta magával a fán látható keresztet, amit a gesztenyefa ágai fogtak föl. Sajnos a fa egyik része már korábban elszáradt, de volt egy oldalsarja, ami az öregek visszaemlékezése szerint legalább százéves lehetett. Itt szoktuk tartani az Orbán-napi ünnepséget, ami korábban kétnapos volt. A sármellékiekkel közösen tartottuk a két hegy határán álló Szent Orbán-szobornál és a nagy gesztenyefánál. Több tulajdonosa van a telkeknek, amin az öreg óriás áll, az egyik tulajdonos vágta ki az oldalhajást, a fa teljesen kiszáradt. A nyolcméteres kerületével a megye egyik legnagyobb gesztenyefája volt - sajnálkozik most is Ádovics István.

A szőlőhegy itt is átalakult. Az ezerhétszáz éves hegykőszéki törvénye a szőlőknek. A termést gypű védte a hegy területén, rendszeres volt a gypűjárás, amikor a hegybíró az előjárókkal együtt megnézte, hol kell nyírni, átfűzni a gypűt, javítani a kapukat. Ma sok parcellát már elhagytak, vagy kivágták a szőlőt, s pihenésre használják a hajlékokat. Szépen felújítanak régiakat, s főleg a keszthelyi

átkötő út mentén újakat is építenek. Történetek új telepítések is, sokhektáros táblákat ültettek be.

A falu közepén álló Széchenyi Pince Bor és Rendezvényház utcafronti épülete mögött óriási pince húzódik a domb gyomrában. Ez volt az uradalom borászatának központja.

- A régi pinceág kiváló klímájú, a párasodásából látjuk például az eső közeledtét. Itt végezzük a hordós érleléseket, s a csoportosan érkező vendégeinket is itt fogadjuk, akiknek borkóstolókat s különböző rendezvényeket szervezünk - mondja Dóber Gábor pincemester, aki Szentgyörgyvár alpolgármestere is.

Bejárjuk a hatalmas pincét, megcsodáljuk a hordókat elválasztó mellvédeket díszítő, fából faragott fejeket, a nemespenésszel belepett üvegeket. Végül Dóber Gábor egy üvegelező vakablakhoz vezet, ahol a penésszel és párával belepett üveg mögött egy 1853-ban palackozott tokaji asztalok őriznek. Az éttermi épület valóságos néprajzi gyűjtemény. A falakon, tálasokon sorakozik a sok régi tányér, korsó s egyéb használati tárgy. Az asztalok régi hordók homloklapjai, fenekei, s olyan ritkaság is látható, mint a venyigéből font prés vagy Sobri Jóska dunántúli betyárvezér mázas kerámialapokon elmesélt élettörténete.

- Ezek a tulajdonos, Bezerics Csaba gyűjtései. A vendégeink nem győzik csodálni, mi minden került a falakra - mondja Dóber Gábor, amihez Ádovics István csak ennyit fűz:

- Mint látható, érdemes egy kis időre eljönni hozzánk vagy megállni Szentgyörgyváron, mi mindenkit szeretettel várunk...

Szentgyörgyvár közepén létesült a lipicai ménés, melynek országos híru lova Maestoso Mefisztó, Magyarország jelenleg legjobb fekete lipicai fedező ménje. A gyönyörű állatot Fellner Katalin lóképző mutatja meg

A pincében a hordókat elválasztó mellvédeket faragott szoborfejek díszítik

Látogasson el weboldalunkra!
ZAOL a Zala megyei hírportál